

Cirkulære om uddannelsen til fængselsbetjent

Kapitel 1

Uddannelsens mål, varighed og struktur

§ 1. Eleven skal gennem skoleundervisning, praktikuddannelse og egen aktive tilegnelse opnå den viden, de færdigheder samt de kompetencer, der kræves som fængselsbetjent, jf. §§ 2-3.

§ 2. Fængselsbetjenten skal professionelt og i overensstemmelse med gældende regler og Kriminalforsorgens værdigrundlag udøve myndighed på vegne af samfundet.

Stk. 2. Fængselsbetjenten skal selvstændigt og i samarbejde med andre udføre opgaver vedrørende kontrol og sikkerhed, herunder ved anvendelse af lovlige magt- og sikringsmidler. Fængselsbetjenten skal støtte og motivere indsatte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse samt medvirke til at opretholde og udvikle et godt institutions- og afdelingsmiljø. Fængselsbetjenten skal deltage i behandlingen af sager vedrørende indsatte angående besøg, udgang, overførsel, løsladelse m.v.

Stk. 3. Fængselsbetjenten skal i forbindelse med eller som forudsætning for udførelsen af de i stk. 2 nævnte opgaver informere, vejlede og rådgive de indsatte og disses pårørende samt medvirke til at skabe, opretholde og udvikle konstruktive relationer til de indsatte. Fængselsbetjenten skal observere og analysere den enkelte indsattes situation, tilstand og adfærd og på grundlag heraf vurdere, om der bør reageres herpå og i givet fald ud fra hvilke regler og kriterier. Fængselsbetjenten skal meddele eventuelle observationer og problemstillinger videre til kolleger og overordnede på en professionel korrekt måde.

§ 3. Fængselsbetjenten skal have en grundlæggende forståelse for, at kontrol- og sikkerhedsmæssige opgaver overordnet set er lige så vigtige som opgaver med at støtte og motivere indsatte til at leve en kriminalitetsfri tilværelse. Fængselsbetjenten skal tilrettelægge og udføre sit arbejde professionelt og afbalanceret i overensstemmelse med denne grundlæggende forståelse.

Stk. 2. Fængselsbetjenten skal have indsigt i læreprocesser og egne lærings- og motivationsmæssige styrker og udviklingspotentialer og skal forstå, at faget er baseret på såvel teoretisk viden som praktiske erfaringer.

Stk. 3. Fængselsbetjenten skal forstå de etiske retningslinjer, der gælder for faget, og skal have evne og vilje til at arbejde i overensstemmelse hermed.

Stk. 4. Fængselsbetjenten skal med udgangspunkt i egne erfaringer reflektere over fagets udvikling og på baggrund heraf medvirke til at ajourføre og videreudvikle såvel egne faglige og personlige færdigheder og kompetencer som faget som helhed.

Stk. 5. Fængselsbetjenten skal forstå sin egen faggruppes kompetencer, arbejdsområder og beføjelser og skal på grundlag heraf kunne indgå i et konstruktivt samarbejde med andre faggrupper.

§ 4. Uddannelsen er normeret til 3 år. Uddannelsen veksler mellem praktisk oplæring i fængslerne og undervisning på Kriminalforsorgens Uddannelsescenter.

Stk. 2. Uddannelsens første år består af:

- 1) Skolemodul 1 af 3 måneders varighed og
- 2) praktikmodul 1 af 9 måneders varighed.

Stk. 3. Uddannelsens andet år består af:

- 1) Skolemodul 2 af 2 måneders varighed og
- 2) praktikmodul 2 af 10 måneders varighed.

Stk. 4. Uddannelsens tredje år består af:

- 1) Skolemodul 3 af 3 måneders varighed og
- 2) praktikmodul 3 af 9 måneders varighed.

Stk. 5. I praktikuddannelsen er placeret i alt 2 måneders virksomhedsforlagt undervisning. Den samlede skoledel er på 10 måneder.

§ 5. For at blive optaget på uddannelsen skal eleven opfylde optagelseskravene i uddannelsesordningen, jf. § 28.

Stk. 2. Eleven er under uddannelsen ansat som tjenestemand på prøve (fængselsbetjent på prøve). I skolemodulerne, inkl. perioder med virksomhedsforlagt undervisning, har eleven ret til at søge om SU, mens praktikmodulerne er lønnede.

Kapitel 2

Uddannelsens tilrettelæggelse

§ 6. I tilrettelæggelsen af uddannelsen og undervisningen skal de faglige og personlige kompetencer udgøre en helhed og tilsammen lede frem til de afsluttende kompetencer.

Stk. 2. I tilrettelæggelsen og gennemførelsen af såvel skoleundervisningen som praktikuddannelsen sammentænkes de faglige og de personlige kompetencer. Der skal endvidere tages hensyn til elevens individuelle forudsætninger og måder at tilegne sig faglige og personlige kompetencer på.

§ 7. For at bestå uddannelsen skal eleven have erhvervet sig samtlige kompetencer inden for de i uddannelsesordningen beskrevne læringsområder.

Sammenhæng mellem skoleundervisning og praktikuddannelse

§ 8. Uddannelsens vekselvirkning mellem skoleundervisning og praktikuddannelse skal tilrettelægges og gennemføres således, at uddannelsen for den enkelte elev udgør en helhed, der stimulerer elevens lyst til og interesse for uddannelsen og den kommende erhvervsfunktion. Vekselvirkningen mellem skoleundervisning og praktikuddannelse skal endvidere styrke elevens aktive tilegnelse af viden, færdigheder, kompetencer og holdninger.

Stk. 2. For at styrke helheden og sammenhængen i elevens uddannelsesforløb formulerer eleven i forbindelse med hvert skole- og praktikforløb sammen med henholdsvis Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og det uddannelsesansvarlige fængsel sine personlige og faglige læringsmål for den efterfølgende periode.

Skoleundervisningen

§ 9. Skoleundervisningen består af kriminalforsorgsrelevante fag og elementer. Undervisningen tilrettelægges i samspil med den praktiske uddannelse.

§ 10. Skoleundervisningen organiseres overvejende i temaer, hvor fagene understøtter hinanden. Den tematiske undervisning tager udgangspunkt i praktiske situationer og problemstillinger fra elevens kommende arbejdsområde. Undervisningen organiseres, så den styrker elevernes forståelse af tværfaglige sammenhænge og helheder samt bidrager til udviklingen af personlige kompetencer.

§ 11. I tilrettelæggelsen af undervisningens fag og temaer integreres informationsteknologien, dels som redskab for den enkelte elevs læring, dels som kundskabsområde.

§ 12. Ansvar for gennemførelse af skoleundervisningen påhviler Kriminalforsorgens Uddannelsescenter.

Praktikuddannelsen

§ 13. Praktikuddannelsen skal give eleverne mulighed for at tilegne sig faglig kompetence i et fagligt funderet praksisfællesskab gennem udførelse af og refleksion over daglige arbejdsopgaver inden for området.

§ 14. Direktoratet for Kriminalforsorgen udpeger efter indstilling fra Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, hvilke fængsler der skal have ansvar for praktikuddannelse af elever.

Stk. 2. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter og de udpegede uddannelsesansvarlige fængsler samarbejder om opfyldelsen af uddannelsesmålene. Uddannelsescenteret sørger for, at samarbejdet etableres og vedligeholdes.

Kapitel 3

Uddannelsens indhold

§ 15. Uddannelsens vidensindhold er erhvervsrettet og udvalgt ud fra kriminalforsorgsfagligt centralt anvendt teori og metode.

§ 16. Det faglige indhold på fængselsbetjentuddannelsen er placeret inden for følgende hovedfagområder:

- 1) Det kriminalforsorgsfaglige område, svarende til 20 ECTS-point.
- 2) Det juridiske fagområde, svarende til 10 ECTS-point.
- 3) Det humanistiske fagområde, svarende til 10 ECTS-point.
- 4) Det samfundsvidenskabelige fagområde, svarende til 10 ECTS-point.
- 5) Det idræts- og sundhedsfaglige område, svarende til 10 ECTS-point.

§ 17. Om mål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for de i § 16 nævnte hovedfagområder henvises til bilag 1-5.

Kapitel 4

Uddannelsesbog

§ 18. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter forsyner den enkelte elev med en personlig uddannelsesbog ved påbegyndelsen af uddannelsen. Uddannelsesbogen kan indeholde særlige aftaler om elevens uddannelsesforløb.

§ 19. Uddannelsesbogen, der følger eleven, skal sikre, at elevens faglige og personlige læringsmål fastholdes og skal understøtte elevens læreproces. Uddannelsesbogen skal sikre, at eleven har overblik over hele sit uddannelsesforløb og skal fungere som samarbejdsredskab mellem elev, uddannelsescenteret og det uddannelsesansvarlige fængsel.

§ 20. Uddannelsesbogen skal indeholde oplysninger om:

- 1) Det uddannelsesforløb eleven planlægger at gennemføre, herunder elevens tilkendegivelse af sit personlige formål med uddannelsesforløbet.
- 2) Den undervisning eleven skal gennemføre, inklusiv tidsplan.
- 3) Oplysninger om elevens praktikuddannelse.
- 4) Elevens og det uddannelsesansvarlige fængsels aftaler om tilrettelæggelse af praktikforløbet og praktikvejledningen.
- 5) Hvilke dele af uddannelsen eleven eventuelt har fået fritagelse for på baggrund af tidligere opnåede kvalifikationer og kompetencer, herunder realkompetencer.

Stk. 2. Eleven, uddannelsescenteret og de af direktoratet godkendte uddannelsesansvarlige fængsler er ansvarlige for, at der løbende følges op på uddannelsesbogen og aftalerne heri.

§ 21. Uddannelsescenteret indsætter eksamensbeviser m.v. fra de enkelte prøver fra skoleuddannelsen i uddannelsesbogen. Det uddannelsesansvarlige fængsel indsætter bedømmelser fra praktikuddannelsen.

Stk. 2. Uddannelsesbogen kan på uddannelsescenterets, elevens eller det uddannelsesansvarlige fængsels foranledning suppleres med andre oplysninger vedrørende elevens uddannelse.

§ 22. Uddannelsesbogen, herunder de beviser og anden dokumentation, som indgår i uddannelsesbogen, må ikke indeholde personfølsomme oplysninger.

Kapitel 5

Uddannelsens prøver

§ 23. De kompetencer, der er erhvervet i uddannelsens skoledel, dokumenteres ved interne prøver, der afholdes efter hver af de to første skolemoduler.

Stk. 2. De kompetencer, der er erhvervet i uddannelsens praktikdel, dokumenteres ved interne evalueringer og prøver, der afholdes inden for hvert læringsområde i praktikuddannelsen.

§ 24. Elevens erhvervelse af uddannelsens samlede kompetencer dokumenteres ved en afsluttende prøve med ekstern censur, der afholdes efter det tredje skolemodul.

§ 25. Ved bedømmelse af prøver anvendes 7 trinsskalaen.

§ 26. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter udsteder det endelige bevis for gennemført uddannelse.

Kapitel 6

Fagligt udvalg

§ 27. Direktoratet for Kriminalforsorgen nedsætter et fagligt udvalg med repræsentanter fra direktoratet, Kriminalforsorgens Uddannelsescenter, Fængselsforbundet i Danmark, en repræsentant fra de uddannelsesansvarlige fængsler samt eksterne repræsentanter fra relevante videns- og uddannelsesinstitutioner.

Stk. 2. Udvalget er rådgivende og har som formål at bidrage til uddannelsens fortsatte udvikling og ajourføring.

Kapitel 7

Uddannelsesordningen

§ 28. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter fastsætter nærmere regler for uddannelsen i en uddannelsesordning.

Stk. 2. Uddannelsesordningen skal indeholde:

- 1) Optagelseskrav til uddannelsen.
- 2) En uddybende operationel beskrivelse af uddannelsens mål, jf. §§ 1-3.
- 3) Principper for tilrettelæggelse af skoleundervisningen og praktikuddannelsen, herunder sammentænkning af de personlige og faglige kompetencer.

- 4) Principper for hvordan der i uddannelsens tilrettelæggelse tages hensyn til elevernes forskellige forudsætninger og individuelle måder at lære på.
- 5) Mål for undervisningen på skoledelens moduler.
- 6) Retningslinjer for anvendelse af elevens uddannelsesbog.
- 7) Principper for inddragelse af IT i undervisningen.
- 8) Mål for de enkelte praktikperioder, herunder retningslinjer for sikring af progression i målene igennem praktikuddannelsens forskellige praktikperioder.
- 9) Praktikuddannelsens tilrettelæggelse, herunder samarbejdet mellem uddannelsescenteret og de uddannelsesansvarlige fængsler og de uddannelsesansvarlige fængsler indbyrdes.
- 10) Oversigt over uddannelsens prøver, herunder regler for afholdelse og gennemførelse samt forholdsgregler i forbindelse med sygdom og omprøve.
- 11) Mulighed for vejledning samt specialundervisning og anden specialpædagogisk hjælp.
- 12) Regler for fravær og orlov.
- 13) Retningslinjer for fritagelse for dele af uddannelsen.
- 14) Procedure for afgivelse og behandling af klager.

Stk. 3. Uddannelsesordningen godkendes af direktøren for Kriminalforsorgen efter indstilling fra uddannelsens faglige udvalg.

§ 29. Kriminalforsorgens Uddannelsescenter skal gøre eleverne bekendt med uddannelsesordningen.

Kapitel 8

Fritagelse for dele af uddannelsen

§ 30. Fritagelse for dele af uddannelsen på grundlag af allerede opnåede kvalifikationer og kompetencer kan ske i særlige tilfælde, jf. stk. 2.

Stk. 2. Fritagelse for dele af skoleundervisningen kan gives på baggrund af dokumenteret gennemført undervisning, eller på baggrund af realkompetencer, der står mål med fag og uddannelseselementer på relevant niveau. Fritagelse for dele af praktikuddannelsen kan gives på baggrund af uddannelse eller beskæftigelse inden for kriminalforsorg eller beslægtede beskæftigelsesområder.

§ 31. Fritagelse meddeles af Kriminalforsorgens Uddannelsescenter inden indgåelse af eventuel ansættelsesaftale.

Kapitel 9

Ikrafttræden

§ 32. Cirkulæret træder i kraft den 1. oktober 2013.

Stk.2. Cirkulære nr. 6 af 2. februar 2011 om uddannelsen til fængselsbetjent ophæves.

Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, den 27. september 2013

Johan Reimann

/Diana Søe Sandell

Det kriminalforsorgsfaglige område

1. Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at eleven udvikler evne til at forstå og udføre konkrete fængselspecifikke opgaver.

2. Kerneområder

- a) Straffuldbydelsesloven samt centrale administrative forskrifter.
- b) Kontrol og sikkerhed.
- c) Kontaktbetjentfunktionen, herunder behandling, støtte og motivationsarbejdet.
- d) Rapportskrivning.
- e) Klientsystemet og IT.
- f) Lovlig magtanvendelse og pacificerings- og frigørelsesgreb.
- g) Brandbekæmpelse.
- h) Selvforsvar og praktisk konfliktarbejde.
- i) Sagsbehandling.
- j) Kriminalforsorgens opbygning (med fokus på de forskellige enheders/institutioners roller i arbejdet med indsatte).

Det juridiske fagområde

1. Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at eleven udvikler evne til at forstå og varetage fængselsbetjentfunktionen i forhold til, ud fra og under hensyntagen til gældende lovgivning.

2. Kerneområder

- a) Straffeloven.
- b) Retsplejeloven.
- c) Serviceloven.
- d) Forvaltningsloven.
- e) Tjenestemandsloven og personaleadministrative regler og politikker.

3. Supplerende områder

- a) Grundloven.
- b) Aktivloven.
- c) EU-lovgivning.
- d) Psykiatriloven.

Det humanistiske fagområde

1. Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at eleven udvikler evne til at forstå og varetage fængselsbetjentfunktionen og arbejdet med indsatte ud fra et etisk perspektiv, at eleven udvikler evne til at forstå et individs og en gruppes situation, muligheder og betingelser for udvikling, samt at eleven formår at arbejde professionelt og målrettet med dette.

2. Kerneområder

- a) Kommunikation.
- b) Konfliktarbejde.
- c) Psykologi i forhold til relationsarbejde samt traumatiserende hændelser.
- d) Miljøarbejde.
- e) Socialt arbejde og sociale problemer.
- f) Etik.
- g) Misbrug.
- h) Psykiatri.
- i) Selvmord.
- j) Radikalisering og marginalisering samt køn.

3. Supplerende områder

Yderligere emner inden for:

- a) Organisationspsykologi.
- b) Religion.
- c) Kulturstudier.
- d) Psykologi.
- e) Historie.

Det samfundsvidenskabelige fagområde

1. Formål

Formålet med undervisningen inden for fagområdet er, at eleven udvikler evne til at forstå og varetage fængselsbetjentfunktionen og arbejdet med indsatte i et samfundsmæssigt perspektiv og herigennem udvikler en bred forståelse af, hvorledes muligheder og betingelser konstitueres.

2. Kerneområder

- a) Demokrati.
- b) Statens konstruktion (herunder magtens tredeling).
- c) Kriminologi.
- d) Straffesystemet.
- e) Det sociale system.
- f) Sociologi (mikro- og makroperspektiv).
- g) Socialt arbejde.

3. Supplerende områder

- a) International politik (EU og andre internationale organer, f.eks. FN).
- b) Offentlig økonomi.
- c) Budgetter.
- d) Finansiering.

Det idræts- og sundhedsfaglige område

1. Formål

Formålet med undervisningen indenfor fagområdet er, at eleven udvikler evne til at forstå og varetage fængselsbetjentfunktionen og arbejdet med indsatte ud fra en forståelse af sammenhænge mellem kropslige aktiviteter, identitet, fællesskab og læring/udvikling.

2. Kerneområder

- a) Idræt som redskab i pædagogisk og udviklingsorienteret arbejde.
- b) Almen sundhed (levestil, livsstil, sundhed – fysisk og mental).
- c) Omsorg.
- d) Pleje.
- e) Medicinhåndtering.
- f) Praktisk hjælp.
- g) Selvforsvar.
- h) Kost.
- i) Afhængighed.
- j) Psykisk sygdom.
- k) Steroider og muskelopbyggende stoffer mm.

3. Supplerende områder

Motion og motivation (motion som eksemplarisk motivations- og forandringsproces).